

[Jens Thomsen.]

anvendes i stor Udstrækning i Margarinefabrikationen? Der føres ingen Kontrol med, om disse Dyr har været syge, eller om det er selvdøde Kadavere, der fiskes op. Med Hensyn til Fordyrelsen af Produkterne gennem den løvbefalede Kontrol paaføres der Landbrugets Producenter store Produktionsomkostningerne i Modsætning til Margarineproducenterne, og alene af den Grund var det forsvarligt at belaste Margarineproduktionen. Med Hensyn til Børnemælken gaar Kontrollen paa sine Steder saa vidt, at ikke blót Kærne, men ogsaa Malterne skal tuberkulinprøves, og vi kan maaske snart forvente, at Lærerne ogsaa skal tuberkulinprøves efter de sørgelige Erfaringer, der er indhøstet paa Fyn. Det er jo godt med Hygiejne og Sundhedskontrol, men det koster mange Penge baade direkte og indirekte. Hvis vi nu forudsætter, at Lærerne kommer ind under Tuberkulinprøven, og at en Lærer reagerer og maa udsættes uden at blive slaaget ned, hvem skal saa bære det indirekte Tab, der opstaar derved? Jeg nærer for saa vidt ingen Frygt for, at vedkommende skal blive anvendt som Raaprodukt i Margarinefabrikationen, men jeg nævner kun dette for at vise den indirekte Bekostning, som den Slags Kontrol i Virkeligheden paafører Landbruget. Men Kontrollen med Margarinefabrikationen er saa mangelfuld, at end ikke den Videnskab, der arbejder i Ernærings Tjeneste, kan faa Oplysning om Margarinen Raastofindhold. Med Formandens Tilladelse vil jeg gerne citere nogle faa Udtalelser af Dr. med. Johanne Christiansen om disse Spørgsmaal. Doktoren udtaler:

„Siden 1917 er Margarinen yderligere under Krigens Importvanskeligheder forandret, idet hærdet Hvalfedt indføres og nu udgør en meget stor Del af Margarinens, vistnok ca. 1/3 af næsten hele Indholdet, det vil sige ca. 7 pCt. af alle Kalorier i Danmark. Det modbydelige stinkende Hvalfedt, der i raa Tilstand er uspiseligt, og som før Krigen kun brugtes teknisk, behandles paa Fabrikkerne med stærke Kemikalier for at blive en lugt- og smagløs Masse. Margarinefabrikkerne undgaar omhyggeligt at meddele noget om den udstrakte Anvendelse af dette Stof.“

Og Doktoren fortsætter længere hene: „Jeg har prøvet at trænge til Bunds i disse Forhold og stødt paa store Vanskeligheder. Margarinefabrikernes Personale er instrueret om intet at røbe. Direktør Holm nægtede Svar paa en

direkte Forespørgsel fra Godsejer La-waetz og mig i et Møde i Studenterforeningen i 1935, og paa en skriftlig Forespørgsel ved Statskontrollen med Smør fik vi kun den Meddelelse: hvad Fabrikken anvender af Raastoffer, kan jeg selvfølgelig aldeles ikke udtale mig om, da disse Oplysninger er fortrolige.“

Disse Udtalelser fra Ernæringsvidenskaben viser, hvor stort Hemmelighedskræmmeriet er i Margarineindustrien, og hvor langt mindre Kontrol med Raastoffernes Oprindelse der fordres i Forhold til Kontrollen med Landbrugsprodukter. Vi beklager os ikke over den nødvendige Sundhedskontrol, men den koster Landbruget mange Penge, og naar Margarineindustrien fritages for saadanne Udgifter, er Konkurrenceforholdet ulige. Smørproduktionen kan vi ikke undvære af Hensyn til Befolkningens Beskæftigelse — der indeholdes ca. 3 Timers dansk Arbejde i et kg Smør —, og vi kan ikke undvære den af Hensyn til Udnyttelsen af Landbrugets Produktion af Grovfoder; men vi kan heller ikke undvære den fremmede Valuta, der tilføres Landet gennem vor Eksport, og derfor er det nødvendigt, at Margarineinteresserne viger til Fordel for Smørret. Sker dette ikke, vil det blive en Katastrofe for hele Samfundet, og for at afværge denne vil jeg anbefale mit Partis Ændringsforslag til Gennemførelse.

Hvad angaar Betænkningen, har vi jo ikke haft særlig god Tid til at sætte os ind i denne, eftersom den blev omdelt kort Tid før Forhandlingens Begyndelse. Ændringsforslaget under Nr. 3 vil vi stemme imod; Smørlovsforslaget skulde gerne have en betydelig bedre Affattelse, inden vi kan tiltræde den længere Gyldighedstid. Ændringsforslaget under Nr. 6 kan vi i Princippet tiltræde, men vi maa dog fremholde den Betragtning, at det var langt mere paakrævet at foretage saadanne Foranstaltninger, at Afstanden mellem den Pris, Producenterne faar, og den Pris, Forbrugerne betaler, bliver mindre, end den er i Øjeblikket. Det var Landbrugsministeren, der paaviste, at Producenterne ved København fik samme Pris, 14 Øre pr. Liter, som deres Kolleger ved Stockholm, men at Forbrugerne gav 25 Øre pr. Liter i Stockholm og 36 Øre i København. Det glæder mig, at Ministeren er blevet klar over de urimelige Forhold herhjemme. Vi gør vist klogt i at lære af vor Nabo Sverige paa disse Omraader.

Hvis vore Ændringsforslag bliver stemt ned, kan vi tænke os at stemme for Ven-